

Το Αρχείο Πολέμου

Σας προσκαλεί στην προβολή του βραβευμένου ντοκιμαντέρ

«ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ»

των Ηλία Γιαννακάκη και Εύης Καραμπάτσου

Σάββατο, 23 Ιουλίου 2016, 19:30

Ο σκηνοθέτης, Ηλίας, Γιαννακάκης, θα παρευρίσκεται στην προβολή, όπως επίσης και στον διάλογο, που θα ακολουθήσει μετά το πέρας της ταινίας, με τους φίλους του Αρχείου.

Αγαπητοί φίλοι του Αρχείου Πολέμου

Φτάσαμε κιόλας στην τελευταία εκδήλωση της περιόδου 2015-2016. Μιας περιόδου γεμάτης από την παρουσία εξαιρετικών ανθρώπων που μας τίμησαν, δίνοντάς μας την ευκαιρία να παρουσιάσουμε τη δουλειά και τις σκέψεις τους μέσα στο χώρο μας. Ακόμη, μιας περιόδου γεμάτης από τη δική σας αδιάλειπτη παρουσία, που στήριξε με τον καλύτερο και πιο ουσιαστικό τρόπο το εγχείρημά μας. Αν πρέπει να κάνουμε έναν -πρόχειρο έστω- απολογισμό, θα καταλήγαμε χωρίς δυσκολία στο συμπέρασμα πως αυτή η «σεζόν» ήταν η πιο επιτυχημένη στα ήδη αρκετά χρόνια της λειτουργίας μας.

Ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός θεωρούμε πως αποτελεί πλέον θεσμό η «μία φορά το μήνα» εκδήλωση του Αρχείου μας και το ότι γύρω από αυτές τις εκδηλώσεις-παραστάσεις έχει ήδη διαμορφωθεί ένας πυρήνας σταθερών «φίλων του αρχείου», που τις εμπλουτίζουν και τις διευρύνουν με τις παρεμβάσεις και τις τοποθετήσεις τους. Τέλος νιώθουμε πραγματικά

υπερήφανοι λόγω του ότι ειδικά αυτή τη χρονιά πλαισιωθήκαμε από νέους δημιουργούς και σκηνοθέτες. Νέοι άνθρωποι γνώρισαν το Αρχείο μας αλλά τους γνωρίσαμε και εμείς, παρακολουθήσαμε ταινίες στις οποίες διαφορετικά δύσκολα θα είχαμε πρόσβαση, συναντηθήκαμε, συζητήσαμε, συμφωνήσαμε ή διαφωνήσαμε, μάθαμε και μας έμαθαν. Και όλα αυτά μέσα σε μια ατμόσφαιρα γόνιμης ανταλλαγής απόψεων και ιδεών, χωρίς καμία προσπάθεια εξυπηρέτησης αλλότριων στόχων και επιδιώξεων πέρα από την ίδια την έρευνα της ιστορίας.

Για αυτή την τελευταία μας εκδήλωση επιλέξαμε το βραβευμένο ντοκιμαντέρ των Ηλία Γιαννακάκη και Εύης Καραμπάτσου για τη Μακρόνησο. Πρόκειται για μια συγκλονιστική ταινία που τολμάει να «αγγίξει» την πλέον βάνουση πλευρά του εμφυλίου πολέμου. Το ντοκιμαντέρ «Μακρόνησος» προετοιμαζόταν και γυριζόταν επί δέκα ολόκληρα χρόνια. Το 2008 απέσπασε το βραβείο κοινού στο φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, απέναντι στο σύνολο της κινηματογραφικής παραγωγής μυθοπλασίας και ντοκιμαντέρ, κάτι που συνέβη για πρώτη φορά με ελληνική ταινία τεκμηρίωσης. Στη συνέχεια προβλήθηκε με επιτυχία στους κινηματογράφους σε ολόκληρη την Ελλάδα και απέσπασε ενθουσιώδεις κριτικές από το σύνολο σχεδόν του Τύπου, κάτι ιδιαίτερα δύσκολο για μια ταινία που προσεγγίζει ένα οιονεί απαγορευμένο επί δεκαετίες θέμα.

Σας περιμένουμε στην προβολή του ντοκιμαντέρ «Μακρόνησος». Σας ευχόμαστε «Καλό καλοκαίρι» και ανανεώνουμε το ραντεβού μας για τον Σεπτέμβριο, με μεγαλύτερες ευθύνες απέναντί σας και την υποχρέωση να σας προσφέρουμε έναν πάντα φιλόξενο χώρο, με εκδηλώσεις που δεσμευόμαστε πως δε θα περάσουν απαρατήρητες.

**Με φιλία
Ανδρέας και Αναμπέλα Φρέρη**

Λίγα λόγια για την ταινία...

Η ταινία αναφέρεται στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της Μακρονήσου, που ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1947, λίγο μετά το ξεκίνημα του Ελληνικού Εμφυλίου και έκλεισε δέκα χρόνια αργότερα. Συμβολίζει και αποτελεί την πιο ακραία και μελανή πτυχή του Εμφυλίου και κατέχει πρωτεύουσα θέση στις πιο θλιβερές περιόδους της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας, καθώς η «φήμη» του για τις βανασότητες και τον εξευτελισμό της ανθρώπινης υπόστασης, έφθασαν σε ολόκληρο τον κόσμο. Σκοπός ήταν η ιδεολογική αναμόρφωση των κομμουνιστών και γενικότερα μη εθνικοφρόνων φαντάρων, με κάθε μέσο, ώστε να σταλούν στο μέτωπο του Εμφυλίου και να πολεμήσουν στις τάξεις του Εθνικού Στρατού εναντίον των αριστερών ανταρτών. Οι περίφημες δηλώσεις μετανοίας αποτελούσαν τον προφανή σκοπό της τότε στρατιωτικής ηγεσίας, ώστε να ταπεινωθούν οι πολιτικοί εξόριστοι και οι στρατιώτες που υπηρετούσαν τη θητεία τους.

Στην ταινία παρακολουθούμε τρεις εξόριστους της εποχής εκείνης. Τη μεγάλη ηθοποιό Αλέκα Παϊζή που πέθανε πέρυσι και ήταν κρατούμενη στη Μακρόνησο το 1950, τον Ηλία Στάβερη πολιτικό εξόριστο μεταξύ 1948 και 1949, που βίωσε τη φρίκη των στρατιωτικών φυλακών Μακρονήσου χωρίς να υπογράψει και τον Γάσο Ζωγράφο που τότε υπηρετούσε τη στρατιωτική του θητεία με δυσμενή μετάθεση στη Μακρόνησο από το 1948 μέχρι το 1950 και υπέγραψε δήλωση χωρίς να διστάζει σήμερα να το παραδεχθεί.

Παρακολουθούμε τους τρεις αυτούς, ηλικιωμένους σήμερα, πρώην εξόριστους που περιγράφουν με ένταση αλλά και χιούμορ τα όσα υπέστησαν ή βίωσαν ως μάρτυρες και πηγαίνουμε μαζί τους στο τελευταίο κομμάτι της ταινίας ξανά στο νησί, σε ένα εξαιρετικά συγκινητικό φινάλε.

Από την άλλη, μιλά για πρώτη φορά εκπρόσωπος της άλλης πλευράς. Του Εθνικού στρατού. Και μάλιστα όχι κάποιος χαμηλόβαθμος, αλλά ένας από τους πλέον σημαντικούς παράγοντες της διοίκησης του στρατοπέδου. Ο γηραιός Παναγιώτης Σκαλούμπακας, διοικητής του περίφημου Τρίτου Τάγματος Μακρονήσου μεταξύ 1947 και 1948, καταθέτει μια συγκλονιστική μαρτυρία για πρώτη φορά στον κινηματογραφικό φακό.

Παράλληλα τρεις ειδικές μαρτυρίες εξορίστων φωτίζουν αντίστοιχες σημαντικές στιγμές που στιγμάτησαν τη Μακρονησιώτικη εμπειρία.

Ο χαρακτήρας Γιώργος Φαρσακίδης που κατέγραψε και διέσωσε στις εικόνες του τη φρίκη, μιλά για την πρώτη και πιο σκληρή περίοδο, όταν άνοιξε το στρατόπεδο το 1947, ο δικηγόρος Λάζαρος Κυρίτσης ένας από τους τελευταίους εναπομείναντες αυτόπτες μάρτυρες των γεγονότων της Χαράδρας του 1948, και ο Λεωνίδας Κύρκος, ο παραδοσιακός ηγέτης της Ανανεωτικής Αριστεράς, που μεταφέρει την εμπειρία μιας πολύ ιδιαίτερης «συνάντησης» που είχε με τον διοικητή Παναγιώτη Σκαλούμπακα, με τον οποίο «συνομιλεί» ατύπως μέσα από τον κινηματογραφικό φακό.

Ένας ακόμη πρωταγωνιστής είναι οι επιστολές. Μέσα από συγκλονιστικές επιστολές, κυρίως του εξορίστου Γιώργου Γιαννόπουλου, που γράφτηκαν και βγήκαν από το νησί παράνομα και υπό τον φόβο της εκτέλεσης, προκύπτει ανάγλυφα ο ζόφος και η φρίκη που κυριαρχούσε τότε. Τις επιστολές αυτές διαβάζει με μοναδικά εσωτερικό τρόπο και ρυθμό ο σκηνοθέτης Αλέξανδρος Βούλγαρης.

Παράλληλα εντυπωσιακό οπτικό υλικό έχει ενσωματωθεί στην ταινία και περιλαμβάνει πλήθος σπάνιων και ανέκδοτων φωτογραφιών, σημερινά γυρίσματα στο νησί και τα ερείπια του στρατοπέδου, αλλά και κινηματογραφικού φιλμ από προπαγανδιστικές ταινίες της εποχής.

Σκηνοθεσία- Έρευνα- Σενάριο Ηλίας Γιαννακάκης και Εύη Καραμπάτσου

Αφήγηση: Αλέξανδρος Βούλγαρης

Φωτογραφία: Κλαούντιο Μπολιβάρ και Αγγελική Αριστομενοπούλου

Μοντάζ: Πάνος Βουτσαράς

Η ταινία είναι μια παραγωγή του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου, της ΕΡΤ Α.Ε και του Ηλία Γιαννακάκη (έτος παραγωγής 2008). Διαρκεί 103 λεπτά.

ΗΛΙΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗΣ: βιοφιλμογραφία

Γεννήθηκε το 1968. Σκηνοθέτης, παραγωγός, σεναριογράφος. Έχει πραγματοποιήσει συνολικά πάνω από 150 ταινίες ντοκιμαντέρ και μυθοπλασίας, κρατώντας πάντα τον ρόλο του σκηνοθέτη, σεναριογράφου και ερευνητή ενώ σε αρκετές περιπτώσεις είναι και παραγωγός. Έχει βραβευθεί πάνω από είκοσι φορές για τα ντοκιμαντέρ και τις ταινίες μυθοπλασίας του, ενώ πολλές από τις ταινίες του έχουν επιλεγεί για ειδικές τιμητικές προβολές σε Ελλάδα και εξωτερικό ή συμμετείχαν σε σημαντικό αριθμό διεθνών φεστιβάλ. Συνεργάστηκε σταθερά (από το 2000 μέχρι το 2013) με την τηλεοπτική σειρά «ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ» της ΕΡΤ, όντας ένας από τους βασικότερους σκηνοθέτες της, μέχρι το οριστικό κλείσιμο της εταιρίας παραγωγής Cinetic. Έχει ασχοληθεί ιδιαίτερος με το πολιτιστικό (θέατρο, λογοτεχνία, κινηματογράφο κ.λ.π.), το ιστορικό και το αθλητικό ντοκιμαντέρ.

Ιδιαίτερη θέση στη φιλμογραφία του έχουν τα ντοκιμαντέρ πάνω στο Θέατρο, καθώς έχει πραγματοποιήσει πάνω από 30 σε αυτό το είδος, που καλύπτουν όλο το φάσμα του ελληνικού θεάτρου, αφιερώνοντας πολλούς μήνες γυρισμάτων για το καθένα, αναλαμβάνοντας τις περισσότερες φορές και την κάμερα, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να αποκτά ακόμη πιο

προσωπικό χαρακτήρα. Έχει εντρυφήσει ειδικά στο ιστορικό ντοκιμαντέρ, σε μια προσπάθεια να προσεγγίσει «καυτά» ιστορικά θέματα όπως η Κατοχή και ο Ελληνικός Εμφύλιος, έξω από τις ιδεολογικές αγκυλώσεις του παρελθόντος, μέσα από την ισότιμη ανάδειξη όλων των συμμετεχόντων αλλά και της ανθρωποκεντρικής διάστασης του θέματος.

Επί μια πενταετία ασχολήθηκε με τη διοργάνωση μεγάλων κινηματογραφικών αφιερωμάτων σε λέσχες και επετειακές εκδηλώσεις, ενώ αρθρογραφούσε συστηματικά πάνω στον κινηματογράφο για παραπάνω από δεκαπέντε χρόνια. Τα τελευταία εικοσιπέντε χρόνια έχει δημιουργήσει και διαρκώς επεκτείνει ένα ιδιαίτερα πλούσιο ιδιωτικό αρχείο, τόσο οπτικοακουστικό (κινηματογραφικές ταινίες, ντοκιμαντέρ, επίκαιρα, τηλεοπτικές εκπομπές, σημαντικό αχρησιμοποίητο υλικό από τα ντοκιμαντέρ που γύρισε τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια) όσο και έντυπο (βιβλία, σπάνια περιοδικά και εφημερίδες, έγγραφα, φωτογραφίες).

Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για το εάν προτίθεσθε να παρακολουθήσετε την εκδήλωση, επικοινωνώντας τηλεφωνικά με την διδα. Μάκα Ντοκχνάτζε στο τηλέφωνο του Αρχείου 2108676390, ή στο κινητό 69-98088220, η email afreris@wararchivegr.org **το αργότερο μέχρι 20/7/2016** καθώς ο χώρος είναι περιορισμένος
